

var paatænkt at udtale en Dabel over den Rejseringsforanstaltning, som bestaaer i dette Leiemaal, saa maa jeg dog tilstaae, at jeg ikke ganske forstaaer dette. Forslaget tilsigter jo at forhindre Gjentagelsen af noget lignende ved at binde Bestyrelsens Hænder ligeoverfor dette Forhold; men det forekommer mig, at man ikke pleier at gjøre dette, undtagen naar man i det, der er skeet, finder Grund til Utilfredshed. Jeg kan ikke opfatte det anderledes, thi det vilde forekomme mig at være en usædvanlig Fremgangsmaade, at man sagde: Jeg er særdeles tilfreds med, hvad De har gjort, men De maa ikke vedblive dermed. Dersom Tingene er gode, troer jeg ikke, at der deri er Anledning til at indstrænke Bestyrelsens Handlingsfrihed. Jeg troer, at det er indrømmet, at Administrationen havde fuldkommen Ret til at gjøre, hvad den har gjort. Der er vel urgeret, at det ikke er stemmende med Anden i Loven af 6te Juli 1867, men jeg er mig bevidst, ved den omhandlede Forholdsregel, forsaavidt jeg bærer Ansvar for den, at have været fortrolig med Anden i denne Lov; jeg har disculeret Loven her i Rigsdagen, men jeg har aldrig troet, at ikke et Areal af ringe Udstrækning skulde kunne leies bort, fordi der er aabnet Kjøbenhavns Commune Afgang til at kjøbe det hele uhyre Terrain, som Fæstningsværkerne bedække. Jeg troer altsaa, at Administrationen har haft Ret til at træffe den omhandlede Foranstaltning. Det næste Spørgsmaal er da: Har det været rigtigt og hensigtsmæssigt at gjøre dette? Naar man nu vil see hen til, at det var umuligt for Industriforeningen at finde en passende Plads, hvor den kunde opføre sin Bygning, og at det var umuligt for den at skaffe Penge til en saadan Bygning, naar ikke Leiemaalet strakte sig over en Deel Aar, saa troer jeg, at man maa indrømme, at naar Krigsbestyrelsen var stillet mellem de to Alternativer, enten ikke at yde dette almeenhellige Foretagende den mindste Hjælp eller Opmuntring, eller at yde det en Hjælp, som var forenelig med Statens Lære, maatte den vælge det sidste af de to Alternativer. Her er slet ikke Tale om at berøve Kommunen Noget. Lad os tænke os det Tilfælde, at Kommunen virkelig tilljøber sig Fæst-

ningsværkerne. Der er da ikke Tale om at berøve den fri Raadighed over nogen væsentlig Deel af det store Areal; det er en forsvindende Deel af Arealen, der er Tale om, og Raadigheden derover er tilmed ikke berøvet den for længere Tid end 30 Aar. Man vil erindre, at man i England har Leiemaal paa 99 Aar; her er Leiemaalet indgaaet paa 30 Aar, og det strider altsaa ikke mod det almindelige Begreb af et Leiemaal. Hvad Regjeringen ikke havde Ret til at gjøre, var at sælge, men hvad den bør gjøre, forsaavidt en Leilighed tilbyder sig, og forsaavidt det er stemmende med den almindelige Interesse, er at disponere for et givet, begrændset Tidrum over disse Arealer. Det er, som sagt, skeet i en overmaade ringe Udstrækning. Der er derved tilfikkret Statskassen en Indtægt, som vel i og for sig er ubetydelig, men dog er bedre end ingen, og jeg er fuldkommen overbevist om, at det bortleiede Areal Intet vilde indbringe for det Første, naar der ikke var disponeret over det, som skeet er. Der har været rettet mangfoldige Anmodninger til Krigsbestyrelsen om at indrømme noget lignende for flere velbædige Stiftelser, men dette har jeg ikke anseet mig besøjet til at gaae ind paa. Det er kun i dette ene Tilfælde, hvor det gjælder et vigtigt nationalt Foretagende, at jeg har troet at burde gaae ind paa at indrømme en saadan Undtagelse. Der forestaaer nu Afslutningen af en ny Contract med Tivoli og Kongens Club. Krigsbestyrelsen har i den Hensigt at skaffe Statskassen en noget større Indtægt af de Arealer, som disse to Anstalter nu raaede over, opsagt det Leiemaal, som hidtil har bestaaet med dem. Det vil være muligt ved den nye Contract at fikre Statskassen nogle Tusinde Rigsdaler mere i Indtægt af Tivoli, end den hidtil har haft, medens der paa ingen Maade er Tale om at binde Staten for et længere Tidrum; det gjælder her i det Høieste om 5 Aar. Hvis nu imidlertid Udvalgets Forslag vedtages, vil det være umuligt at indgaae en saadan Contract, og den forsøgte Indtægt, som ellers vilde fikres Statskassen, vil der altsaa heller ikke være Tale om. Nu kan det vel være, saaledes som den ærede Ordfører har anført, at naar vi